

UCHWAŁA KK

nr 3/09

ws. działań na rzecz ochrony pracowników wobec kryzysu

Wobec braku odpowiedniej reakcji rządu na kryzys, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, odwołując się do założeń przyjętych przez Komisję Europejską, uważa, że podstawą działań władz powinny być:

- ochrona miejsc pracy,
- pomoc dla najuboższych i najbardziej poszkodowanych
- utrzymanie siły nabywczej wpływającej na popyt wewnętrzny
- realizowane w praktyce zasady solidarności i sprawiedliwości społecznej umożliwiające odbudowanie zaufania w oparciu o dialog między partnerami.

To muszą być dziś najważniejsze cele polityki władz. By było to możliwe, należy podjąć solidarne działania służące utrzymaniu poziomu zatrudnienia i stymulowaniu popytu.

Dlatego Komisja Krajowa postanawia rozpocząć kampanię „*solidarność na kryzys*”, której celem jest możliwie największa ochrona pracowników przed negatywnymi skutkami spowolnienia gospodarczego, zmniejszenie ryzyka bezrobocia, a co za tym idzie utraty wynagrodzenia, ponadto – zachęcenie pracowników do wstępowania do naszego Związku i tworzenia nowych organizacji, by zapewnić sobie większe poczucie bezpieczeństwa i możliwości wpływu na sytuację w zakładzie pracy.

Komisja Krajowa zobowiązuje Prezydium KK do opracowania szczegółowego planu działań a wszystkie struktury Związku do włączenia się w nie poprzez aktywny udział w akcjach związkowych, stały monitoring skutków kryzysu na poziomie przedsiębiorstw, branż i regionów, akcje informacyjne i edukacyjne docierające do wszystkich członków „Solidarności”.

Komisja Krajowa domaga się od rządu i pracodawców pilnego podjęcia dialogu z partnerami społecznymi w następujących obszarach:

1. Utrzymania zatrudnienia poprzez stymulowaną pomoc dla firm i pracowników. Wszelkie działania w tym zakresie powinny być wynegocjowane z przedstawicielami pracowników w drodze dialogu i wsparte systemową pomocą państwa.
2. Utrzymania popytu wewnętrznego poprzez ochronę poziomu wynagrodzeń, systematyczny wzrost płacy minimalnej, zmniejszanie rozwarstwienia dochodów, przede wszystkim poprzez wzrost nakładów na inwestycje publiczne.
3. Przyspieszenie i zwiększenie efektywności wykorzystania funduszy europejskich do działań antykryzysowych na rynku pracy.
4. Opracowania systemu pomocy dla najuboższych i najbardziej poszkodowanych w wyniku kryzysu.
5. Odbudowy zaufania i solidarności poprzez dialog od szczebla zakładowego, prawo do informacji i konsultacji pozwalające uniknąć podejrzeń o wykorzystywanie kryzysu do działań antypracowniczych i maksymalizacji zysku.

Pomimo napięć i konfliktów społecznych Komisja Krajowa deklaruje wolę współpracy i dialogu. Do takiego dialogu wzywamy też rząd i pracodawców. Przestrzegamy jednocześnie przed doktrynalną liberalizacją rynku pracy, nieuzasadnionymi ułatwieniami zwolnień pracowników, w tym osób w wieku przedemerytalnym czy ograniczaniu uprawnień pracowniczych. Będziemy takim działaniom stanowczo przeciwni, ponieważ naruszają one poczucie bezpieczeństwa i w praktyce pogłębią kryzys i wielokrotnie jego negatywne oddziaływanie.

Gdańsk, 21 stycznia 2009 r.

Komisja Krajowa

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ

KK NSZZ „Solidarność”

Jacek Rybicki

Załącznik do uchwały KK nr 3/09

Solidarność na kryzys

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, zgodnie z założeniami walki z kryzysem przyjętymi m.in. przez Komisję Europejską, uważa, że jednym z fundamentalnych założeń pakietu antykryzysowego powinno być zwiększenie siły nabywczej wpływającej na wzrost popytu wewnętrznego i zaufania oraz zasady solidarności i sprawiedliwości społecznej, umożliwiające ochronę miejsc pracy i pomoc dla najuboższych i najbardziej poszkodowanych.

Kryzys na rynku pracy, zahamowanie wzrostu wynagrodzeń, spadek wartości środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych będą wywierać negatywny wpływ na popyt gospodarstw domowych. Tej tendencji towarzyszyć będzie spadek popytu zewnętrznego oraz gwałtowne zahamowanie inwestycji w sektorze prywatnym. Wzrost będzie mógł być podtrzymany jedynie przez popyt wewnętrzny oraz konsumpcję gospodarstw domowych, a także popyt sektora publicznego.

Jednym z najważniejszych wyzwań dla polityki Państwa będzie utrzymanie zaufania. Fundamentami zaufania są: umiejętność przewidywania sytuacji w przyszłości, poczucie stabilności, poczucie bezpieczeństwa oraz zasada przejrzystości. Stabilność i przejrzystość to obecnie słowa-klucze dla działań w sferze publicznej. Wyznaczają one ramy, w które powinna wpisać się polityka Państwa.

W związku z tym KK postuluje opracowanie szczegółowego planu w następujących obszarach:

1. Utrzymanie zatrudnienia poprzez stymulowaną pomoc dla firm i pracowników. Wszelkie działania w tym zakresie powinny być wynegocjowane z przedstawicielami pracowników w drodze dialogu i wsparte systemową pomocą państwa.

- Okresy pozostawania pracownika bez pracy (np. na skutek ograniczenia produkcji), muszą być wykorzystane na szkolenia zawodowe i wzmocnienie kompetencji pracowników. Działania te powinny być realizowane przy maksymalnym wykorzystaniu w tym zakresie funduszy unijnych.
- Muszą być uruchomione dodatkowe źródła finansowania wynagrodzeń za czas przestoju.
- Wszelka pomoc przyznana przedsiębiorstwu musi być celowa i uwarunkowana wymogami społecznymi i prawnymi zwłaszcza w dziedzinie zatrudnienia. Musi być podana do wiadomości wybranych przedstawicieli pracowników, przez nich zaopiniowana i transparentna wobec społeczeństwa.
- Obwarowanie umów o udzielenie pomocy dla przedsiębiorstw musi zawierać zapisy ograniczające wypłacanie dywidend oraz ruchomych części wynagrodzenia kadry zarządzającej (premie i bonusy). Wiele firm, często dużych grup międzynarodowych, zwraca się obecnie do rządów o pomoc. Niektóre z nich nie wahają się występować o nią, wyprowadzając równocześnie do firm-matek dywidendy z wypracowanych zysków. Wspieranie takich przedsiębiorstw rodzi ryzyko, że pieniądze polskich

podatników zostaną bezpowrotnie utracone. Zamiast bezpośredniej pomocy finansowej przedsiębiorstwom, należy wybrać inwestycje w polski kapitał ludzki, bo gdy minie kryzys, pozostanie on głównym zasobem kraju.

- Prowadzenie dialogu społecznego na różnych poziomach.

2. Utrzymanie popytu wewnętrznego poprzez ochronę poziomu wynagrodzeń, systematyczny wzrost płacy minimalnej, zmniejszanie rozwarstwienia dochodów, a także wzrost nakładów na inwestycje budżetowe.

Ożywienie gospodarcze - wzrost konsumpcji – pomoc dla firm - wzrost siły nabywczej szczególnie osób o najskromniejszych dochodach.

- W branżach, w przedsiębiorstwach, w służbie publicznej negocjacje płacowe muszą zapewnić przynajmniej utrzymanie siły nabywczej i zmniejszenie nierówności płacowych.
- Pokrywanie kosztów dojazdu do pracy komunikacją miejską i dofinansowanie kwoty kosztów przejazdu własnym środkiem transportu poprzez
 - a) pracodawców, przy wykorzystaniu zewnętrznych źródeł finansowania
 - b) zwiększenie ulg ustawowych na przejazdy (zwiększenie kosztów uzyskania przychodów w związku z dojazdem do pracy do wysokości rzeczywiście poniesionych wydatków).
- Zwolnienie z opodatkowania kwot talonów przeznaczonych na posiłki dla pracowników, na opiekę nad członkami rodziny (przedszkola, żłobki, opieka pielęgnacyjna i pielęgniarstwa, oświata). Partnerzy społeczni i rząd powinni dopracować system zwolnień podatkowych w innych obszarach.
- Poprawienie jakości działania służb publicznych oraz obsługi klientów, uwzględniając zwiększenie niezbędnych środków budżetowych.

Wpływ na wzrost konsumpcji może odbywać się również poprzez działania:

- Okresowe zmniejszenie podstawowej stawki podatku VAT na wybrane artykuły, w tym żywność
- Obniżenie ceny kredytu – obniżenie stawek podstawowych oraz polityka banków obniżenia ceny kredytu (oprocentowania) przy konieczności stworzenia narzędzi monitoringu rzeczywistego wykorzystania uwolnionych środków (kontrola czy zwiększone strumienie pieniędzy zostały skierowane na odblokowanie akcji kredytowej dla przedsiębiorstw
- Intensyfikacja inwestycji publicznych (szczególnie drogowej, budownictwa i sektorze paliwowo-energetycznym) przy maksymalnym wykorzystaniu środków unijnych.

Spadający popyt w sektorze prywatnym należy zrównoważyć większym popytem w sektorze publicznym

3. Lepsze wykorzystanie funduszy europejskich do działań antykryzysowych na rynku pracy.

- Uruchomienie środków dla firm i służb zatrudnienia, aby finansować wyżej wymienione działania ograniczające wydatki przedsiębiorstw i utrzymujące popyt wewnętrzny.

- Odbiurokratyzowanie procedur przyznawania środków – zmiana przepisów pozwalająca na skrócenie okresu od złożenia wniosku do uruchomienia środków, aby móc szybko reagować w miarę pojawiających się sytuacji kryzysowych w przedsiębiorstwach oraz uproszczenie procedur ich rozliczania.
- Preferencje dla projektów, w tym tzw. projektów indywidualnych, obejmujących działania kompleksowe, nowe rozwiązania na rynku pracy – pomoc przedsiębiorcom, pracownikom i pracodawcom oraz zapewniających wdrożenie rozwiązań wypracowanych w innych programach, szczególnie EFS i Equal.
- Zwiększenie środków finansowych na działania służące poprawie efektywności konsultacji społecznych w zakresie jakości stosowanego prawa i wprowadzanych regulacji oraz współpracy instytucji rządowych i samorządowych z partnerami społecznymi.
- Szybsze wykorzystanie funduszy strukturalnych poprzez alokację na lata 2009-2010 części środków przewidzianych do wydatkowania w okresie 2011-2013; powiększenie obecnie dostępnych środków w ramach funduszy strukturalnych o te, których nie udało się wykorzystać w minionych latach.
- Szybsze wykorzystanie środków europejskich wymaga przygotowania jak najszybciej nowych planów rozwoju infrastruktury.
- Uruchomienie kredytów przeznaczonych dla samorządów lokalnych służących współfinansowaniu projektów realizowanych w oparciu o fundusze strukturalne.

4. Opracowanie systemu pomocy dla najuboższych i najbardziej poszkodowanych w wyniku kryzysu.

- Zwiększenie środków na świadczenia socjalne (zasiłki dla bezrobotnych i zasiłki z pomocy społecznej) w związku ze wzrostem ilości osób zwalnianych z pracy.
- Pilne rozpoczęcie prac nad systemem ubezpieczenia od bezrobocia.
- Obniżenie podatków dla najmniej zarabiających poprzez podniesienie kwoty wolnej od podatku lub zmniejszenie stawek podatkowych dla osiągających najniższe dochody.
- Zniesienie opodatkowania zapomóg udzielanych przez związki zawodowe (poszerzenie katalogu).
- Wsparcie rodzin najuboższych w szczególności poprzez podniesienie wysokości świadczeń rodzinnych.
- Fundusze emerytalne zostały mocno dotknięte następstwami kryzysu, Polska nie jest pod względem wyjątkiem. Straty nagromadzone przez system niezdolny do zabezpieczenia dochodów przyszłych emerytów powinny wzbudzić dyskusję na temat reformy funduszy, która pozwoliłaby pracownikom spokojnie patrzeć w przyszłość.
- Wzrost minimalnych rent i emerytur.
- Rozważenie możliwości wykupu mieszkań - nieukończonych budów inwestorów znajdujących się w stanie upadłości lub zagrożonych upadłością, z przeznaczeniem ich na cele socjalne.

5. Odbudowa zaufania i solidarności poprzez dialog od szczebla zakładowego począwszy, prawo do informacji i konsultacji pozwalające uniknąć podejrzeń o wykorzystywanie kryzysu do działań antypracowniczych i maksymalizacji zysku.

- Wzmocnienie roli układów zbiorowych pracy.
- Ratyfikacja konwencji nr 158, odnoszącej się w szczególności do prawa pracownika do zasiłku z tytułu przerwy w zatrudnieniu lub innych podobnych świadczeń lub świadczeń z ubezpieczenia na wypadek bezrobocia (Art. 12).

- W obecnych pracach nad nowelizacją ustawy o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji należy uwzględnić prawo partnerów społecznych do uzyskiwania konkretnych i wyczerpujących informacji.

Obecna sytuacja gospodarcza wymaga, by polityka rynku pracy budowana była na zaufaniu i współpracy partnerów społecznych. Kluczem do sukcesu gospodarczego musi być zaufanie pomiędzy poszczególnymi aktorami życia gospodarczego, politycznego i społecznego.

Gdańsk, 21 stycznia 2009 r.

Komisja Krajowa

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
NSZZ „Solidarność”
Jacek Rybicki